

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/160/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5303899416
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5303899416.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, v právnej veci žalobkyne: S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. č. XXXXX/X, XXX XX Q. - F., zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefánikova 14, 811 05 Bratislava, IČO: 30 850 436, proti žalovanému: T. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. R. O. R. XX, XXXX D., Švajčiarska konfederácia, za účasti intervenientov na strane žalovaného: 1/ Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19/B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpená spoločnosťou: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 851 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 851 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o zaplatenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, v konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6C/55/2003-972 zo dňa 07.08.2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 6C/55/2003-972 zo dňa 07.08.2020 vo výroku II. potvrdzuje.

II. M e n í rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 6C/55/2003-972 zo dňa 07.08.2020 vo výrokoch III. a IV. tak, že:

Žalovaný a intervenient v rade 1/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy žalobkyne v rozsahu 60 %.

Žalovaný a intervenient v rade 1/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy Slovenskej republiky v rozsahu 80 %.

Žalobkyňa je povinná nahradiť trovy Slovenskej republiky v rozsahu 20 %.

III. Vo zvyšnej časti, t.j. výroku I. zostáva rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 6C/55/2003-972 zo dňa 07.08.2020 nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobkyni sumu 18.835,29 Eur v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému a intervenientom nepriznal nárok na ich náhradu (výrok III.). Zároveň priznal Slovenskej republike nárok na náhradu trov konania predadvokovaných štátom v rozsahu 87,80 % voči žalobkyni a v rozsahu 12,20 % voči žalovanému (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne došlo dňa 06.11.2003, kedy bolo možné po prvýkrát komplexne obodovať nielen bolestné, ale aj sťaženie spoločenského uplatnenia. Pokiaľ bola žaloba podaná na súd dňa 22.04.2003 na základe čiastkového

bodového hodnotenia vypracovaného lekárom MUDr. G. a posledná úprava žaloby (jej rozšírenie) bola súdu doručená zo strany právneho zástupcu žalobkyne dňa 19.04.2005, kde bol uplatnený nárok v rozsahu 171.678,94 Eur (5.172.000,- Sk), súd mal za to, že nárok žalobkyne nie je premlčaný, keďže bol uplatnený v 2-ročnej premlčacej dobe (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka) plynúcej od 07.11.2003 do 07.11.2005.

3. Pri rozhodovaní o výške škody na zdraví súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení vyhlášky č. 32/1965 Zb. s účinnosťou do 31.03.1999. Uvedený predpis určoval výšku hodnoty jedného bodu náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 30,- Sk za jeden bod. Pokiaľ ide o odškodnenie za bolesť, okresný súd vychádzal zo základného bodového hodnotenia zisteného znalcom v znaleckom posudku a v prílohe č. 1, kde znalec MUDr. Jablonický komplexne určil bodové hodnotenie bolestného podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. u žalobkyne vo vzťahu k úrazu na celkový počet bodov 897,50 (základné bodové hodnotenie), ktoré po navýšení konkrétnych položiek stanovil na 1300 bodov. Po vykonanom dokazovaní, najmä vzhľadom na závery znaleckých posudkov predložených v tomto konaní, okresný súd dospel k záveru, že u žalobkyne nie je postačujúce priznanie náhrady v rozsahu stanovenom v zvýšení bolestného na 1300 bodov, (resp. max. na 1200 bodov pri cene 30,- Sk za jeden bod, čím by bolo dodržané ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., podľa ktorého je maximálna suma odškodnenia stanovená na 36.000,- Sk, aktuálne v platnej mene 1.194,98 Eur). Prvoinštančný súd neprihliadol na bodové hodnotenie znalca MUDr. Gémeša v posudku predloženom právnym zástupcom žalobkyne, z ktorého vychádzal právny zástupca žalobkyne, keďže tento posudok prekračoval mnohonásobne bodové hodnotenie, ktoré bolo prípustné za účinnosti vyhlášky č. 32/1965 Zb., pričom k tomuto bodovému hodnoteniu došlo až v roku 2018 bez toho, aby boli spochybňované predchádzajúce hodnotenia, stanovené v znaleckom posudku MUDr. Romana Jablonického. Právny zástupca žalobkyne neprispôsobil novému posudku tvrdenia tak, aby súd mal dôvod vychádzať z tohto nového posudku pre účely priznania nároku. Bolo nepochybné, že žalobkyňa podstúpila mimoriadne bolestivý spôsob liečby, zápalové komplikácie, náročné boli tiež jej pobyty v rehabilitačnom zariadení. Žalobkyňa sa liečila na zranenia utrpené v roku 1997 intenzívne takmer 6 rokov. Tieto zranenia, mimoriadne bolestivý spôsob liečby a následnú terapiu považoval súd za dôvody pre mimoriadne zvýšenie bodového hodnotenia na 15-násobok s prihliadnutím na to, aké utrpenie musela žalobkyňa zniesť v rámci dôsledkov dopravnej nehody. Vo finančnom vyjadrení pri základnom počte bodov 897,50, cene za 1 bod vo výške 30,- Sk a pri zvýšení o 15-násobok prináleží žalobkyňi suma 403.875,- Sk (897,50 x 30 x 15). Od tejto sumy súd odpočítal 20 % s prihliadnutím na spoluúčasť žalobkyne, t. j. sumu 80.775,- a sumu, ktorú plnil intervenient v prospech žalobkyne, a to 16.706,- Sk a 6.562,- Sk. Žalobkyňi tak pri tomto prepočte z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného patrí suma 290.832,- Sk (403.875,- mínus 80.775,- mínus 16.706,- mínus 6.562,- Sk), po prepočte na platnú menu Euro v sume 9.952,60 Eur.

4. Vo vzťahu k nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia okresný súd uviedol, že vyhláška č. 32/1965 Zb. odškodňuje nepriaznivé dôsledky, ktoré sa vplyvom zranenia prejavili u poškodeného a majú súvis s uspokojovaním jeho životných, spoločenských potrieb a plnením ďalších úloh v živote. Poškodenie sa môže prejavovať viditeľne, ale môže ísť aj o poškodenie, ktoré obmedzuje poškodeného v možnosti voľby povolania, v možnosti uplatnenia v rámci zamestnania, v rodinnom živote, pri športe, v rámci realizácie voľnočasových aktivít. Podľa názoru prvoinštančného súdu nie je nevyhnutné, aby poškodená pred utrpením úrazu bola v týchto činnostiach mimoriadne nadaná, prípadne vykonávala športovú činnosť ako reprezentant na určitej úrovni. Bodové hodnotenie ustálené v tomto spore predstavuje v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia 855 bodov, ktoré bolo vyčíslené v prílohe č. 2 k posudku č. 2/2005, ktorý vypracoval znalec MUDr. Roman Jablonický dňa 25.03.2005. Tento rozsah bodového hodnotenia sa premietol i do prepočtu v rámci uplatneného nároku žalobkyne, ktorá žiadala priznať pôvodne 80-násobok v rámci posledných písomných podaní právneho zástupcu, hoci pri nezmenenom prepočte aspoň v rozsahu 30-násobku. Žalobkyňi by prináležala suma 25.650,- Sk, po prepočte na platnú menu 851,42 Eur pri rozsahu stanoveného bodového hodnotenia (855 x 30). V tomto smere mal súd preukázané dôvody pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., i nad mieru prípustnú v zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. rovnajúcu sa 84.000,- Sk (zvyšná suma 36.000,- Sk bola maximálne z titulu bolestného). Znalci podávajúci znalecké posudky zhodne konštatovali, že u poškodenej žalobkyne následkom úrazu došlo aj k trvalým následkom ťažkého rázu. Žalobkyňa má problémy s chôdzou, zakopáva, máva bolesti chrbtice, občasné pálivé bolesti dolných končatín, má výraznú deformitu v oblasti prechodu hrudnej a drierkovej chrbtice, skoliózu viac ako 25 stupňov a kyfózu viac ako 35 stupňov. Má urológom potvrdenú močovú inkontinenciu, má obmedzenie pohybu v oblasti pravého ramenného kĺbu. Tendencia zhoršovania jej stavu má pribúdať vekom. Vo vzťahu k

sťaženíu spoločenského uplatnenia je podstatná okrem iného aj plná invalidita, ktorá výrazne ovplyvňuje uplatnenie žalobkyne vo všetkých oblastiach života, v spoločenskom, rodinnom, kultúrnom, v možnosti zaradenia sa do pracovného pomeru, obmedzení vo vzdelávacom procese a akomkoľvek rekreačnom športe, pretože prognosticky sa jej zdravotný stav môže zhoršovať, tento sa týka prakticky celého života žalobkyne. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa utrpela úraz ako 20-ročná. V tomto období pred úrazom nevykonávala žiadnu mimoriadnu činnosť, ako mladá žena žila úplne bežným životom v rámci svojej rodiny, s rodičmi a súrodencami. Bola vyučená ako kadernička, v tejto oblasti nepracovala, pracovala brigádnicke ako predavačka počas krátkeho času. Nič na tom však nemení to, že vplyvom úrazu sa stala plne invalidnou. Aj keď nie je odkázaná na sústavnú celodennú opateru iných osôb, úraz zasiahol do jej života, ktorý viedla pred ním. Žalobkyňa preukázateľne nemôže dlhodobo stáť, má kolísavú chôdzu, problémy s rovnováhou, čo ju vylučuje, aby pracovala na pozícii kaderničky. Je pravdou, že právny systém nezakazuje invalidným občanom pracovať, avšak v prípade žalobkyne je otáznave, akú prácu by vôbec mohla v rámci svojho poškodenia zdravia vôbec vykonávať. V tomto smere je preto plne obmedzená v rámci uplatnenia sa na trhu práce. Čo sa týka rodinného života, v tomto smere žalobkyňa obmedzená nie je, má stáleho partnera, vydala sa a pokiaľ sa sama rozhodla, že nebude mať dieťa, ide o jej osobné rozhodnutie, ktoré nebolo odporučené žiadnym lekárom. Problémy psychického charakteru v danom spore u žalobkyne boli tvrdené, avšak žiadnym lekárskeym potvrdením neboli preukázané. Vo vzťahu k športu, čo i len rekreačnému, je žalobkyňa úplne obmedzená v pohybe, šport je teda u nej vylúčený, čo konštatoval znalec MUDr. Gémeš, a to v rozsahu 100 %. Súd mal teda za to, že pri komplexnom zhodnotení obmedzení je namieste, aby u žalobkyne i v tejto časti náhrady zvýšil bodové hodnotenie sťaženíu spoločenského uplatnenia na 15-násobok, čo predstavuje sumu 384.750,- Sk (855 x 30 x 15), od ktorej sumy odpočítal súdom stanovenú spoluúčasť v rozsahu 20 %, t. j. 76.950,- Sk, čo vo výsledku predstavuje sumu 307.800,- Sk. Od tejto sumy súd odpočítal tiež plnenie uhradené poisťovňou v sume 40.200,- Sk (2 x 20.100,- Sk ako súčasť úhrady v celkovej čiastke 56.906,- Sk). Celkom teda žalobkyňi súd priznal z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženíu spoločenského uplatnenia sumu 267.600,- Sk, po prepočte na platnú menu Euro v sume 8.882,69 Eur. Celkovo tak priznaná náhrady škody z titulu škody na zdraví predstavuje čiastku 18.835,29 Eur (9.952,60 Eur + 8.882,69 Eur), ktorú súd žalobkyňi priznal a v rozsahu prevyšujúcom takto priznanú sumu súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

5. K otázke spoluviny žalobkyne na vzniku škody súd prvej inštancie uviedol, že na základe výsluchov svedkov W., Q. a V. B. možno ustáliť, že žalobkyňa v čase dopravnej nehody, resp. pred ňou musela mať vedomosť o tom, že žalovaný konzumoval alkoholické nápoje a s touto osobou nasadla do osobného motorového vozidla, hoci pri zákonom stanovenej nulovej tolerancii alkoholu u vodiča v prípade jazdy na motorovom vozidle mohla žalobkyňa vedieť, že alkohol požil (slovné spojenie svedkyne V. B., že žalovaný „nepil veľa“ naznačuje, že alkohol požíval), pokiaľ sedeli všetky tri pri spoločnom stole so žalovaným a jeho kamarátmi W. a Q.. Podľa názoru okresného súdu mala byť žalobkyňa tak opatrná, aby so žalovaným do motorového vozidla nenastúpila, čím by bola zabránila u seba vzniku škody na zdraví tak, ako ju utrpela spôsobom opísaným v rámci nielen tohto súdneho sporu, ale i v trestnom konaní. Súd nechcel takýmto spôsobom nadmieru trestať žalobkyňu s prihliadnutím na to, že zranenia v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalovaný, utrpela, avšak ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka priamo ukladá súdu povinnosť, aby na tieto okolnosti prihliadol. Rozsah spoluzavinenia u žalobkyne súd stanovil v rozsahu 20% tak, ako aj v rámci konania pred Okresným súdom Žilina, kde však žalobkyňa účastníkom sporu nebola. Rozsah spoluúčasti (spoluviny) na škode súd určil v rozsahu 20 %, ktorý pomer sa javil súdu v rámci všetkého, čo bolo v konaní preukázané, ako primeraný.

6. Pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal okresný súd z ustanovení § 255 ods. 1, 2 CSP, § 262 CSP a § 257 CSP. Konštatoval, že žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 12,2 % a žalovaný v rozsahu 87,8 %, z čoho vyplýva, že žalovanému by prináležala náhrada trov konania v zmysle čistého úspechu v rozsahu 75,6 %. V danom prípade aplikáciu § 257 CSP odôvodnil okresný súd tým, že výsledok tohto súdneho sporu, najmä navýšenie základného bodového hodnotenia, nezáviselo od žalobkyne, ale od úvahy súdu, pričom žaloba bola žalobkyňou podaná na súd dôvodne. Pokiaľ by súd zaviazal žalobkyňu uhradiť trovy v prospech protistrany, došlo by tak k neprimeranej tvrdosti bez toho, aby žalobkyňa dosiahla spravodlivosť, pretože sa obrátila na súd za účelom získania náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená žalovaným, pričom intervenient jej časť plnenia odmietol uhradiť s poukazom na premlčanie nároku. Súd mal za to, že takýmto rozhodnutím prispeje k spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami. Pomer úspechu a neúspechu sporových strán však vzal prvoinštančný súd na zreteľ pri rozhodovaní o trovách štátu, ktoré boli vynaložené ešte v režime Občianskeho súdneho poriadku.

7. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonom lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny vo výrokoch II. a IV. tak, že odvolací súd žalobkyni v celom rozsahu vyhovie a prizná sa jej nárok na náhradu trov konania voči žalovanému a voči intervenientom v rade 1/ a 2/ a žalovaný spolu s intervenientmi bude zaviazaný na náhradu trov štátu.

8. Odvolateľka vyslovila nesúhlas so záverom okresného súdu, pokiaľ ide o spoluvinu žalobkyne na škodovej udalosti. Súd prvej inštancie totiž dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia týkajúce sa tejto časti nespĺňa základné náležitosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie svoje zistenia oprel o výsluchy svedkov W., Q. a V. B., pričom sám vo svojom odôvodnení o týchto uvažuje ako o nepriamych dôkazoch, ktoré však vo svojej „vzájomnej spojitosti vytvárajú dôkaz ako celok“. Žalobkyňa námietku žalovaného a intervenienta ohľadom svojej spoluúčasti na škodovej udalosti už podrobne rozobrala vo svojom písomnom podaní zo dňa 07.12.2017. Z výpovedí svedka W. je zrejmé, že boli spolu so žalovaným a svedkom Q. oslavovať narodenie dieťaťa. Z podniku Komunál, kde mali byť všetci traja už značne pod vplyvom alkoholu, sa presunuli do podniku Ria Bar, kde mali sedieť pri stole s nejakými troma dievčatami, avšak na podrobnosti (kedy si dievčatá prisadli, čo to boli za dievčatá, čo robili dievčatá v bare) si už nepamätá z dôvodu, „že mal veľa vypité“. Svedok nevedel ani presne určiť, či sa medzi týmito dievčatami nachádzala práve žalobkyňa, keďže sa túto informáciu mal dozvedieť od svedka Q.. Z výpovede svedka Q. je zas zrejmé, že boli spolu so žalovaným a svedkom W. v Ria Bare, kde už prišli značne pod vplyvom alkoholu z podniku Komunál. Mali sedieť pri stole s troma dievčatami, ktoré si k nim mali prisadnúť. Žalobkyňa svedok pri svojej výpovedi nespoznal. Povedal, že on s W. z baru odišli, pričom žalovaný tam ostal sedieť. Okrem toho povedal, že mal už určitú hranicu prekročenú, bolo mu zle a vonku zvracal. Žalobkyňa poukázala na rozpory vo výpovediach svedkov ohľadom okolností v Ria Bare (W. tvrdí - G. odišiel, Q. tvrdí - G. ostal v bare, W. tvrdí - neviem, či tam bola žalobkyňa, Q. tvrdí - žalobkyňa si nepamätám, W. tvrdí - dievčatá tancovali, Q. tvrdí - dievčatá netancovali). Navyše obaja svedkovia zhodne tvrdili, že už mali dosť vypité a tak si okolnosti v Ria Bare vôbec nepamätajú, a ani nevedia označiť, či v tomto bare bola medzi „troma dievčatami“ práve žalobkyňa. Z výsluchu V. B. (T.) vyplynulo, že žalovaný riadil vozidlo poriadne a rovno, správne artikuloval a poriadne hovoril. Na základe jeho reči V. B. neúsúdila, že by bol žalovaný niečo pil. To, že mal požitie alkoholické nápoje, sa svedkyňa mala dozvedieť „asi tak o mesiac“. V spojení s vyjadreniami V. B. v rámci výsluchu dožiadaným súdom („ani počas jazdy mi nebolo známe, že by bol odporca vôbec niečo pil...najskôr tak asi o mesiac potom som sa dozvedela, že odporca mal požitie alkoholické nápoje“), ktoré uskutočnila v rámci uvedeného výsluchu až po svojom tvrdení, že „na diskotéke mi nepripadalo nejako nápadné, že by bol odporca skonzumoval príliš veľa alkoholu“, je nanajvýš otáznave, ako možno vykladať uvedené vyjadrenie V. B.. Z kontextu celej jej výpovede je skôr zrejmé, že V. B. mala daným tvrdením v úmysle vyjadriť svoje presvedčenie o skutočnosti, že žalovaného nevidela piť a nevyzeral opitý. S ohľadom na uvedené sa nemožno stotožniť s konštatovaním okresného súdu, že slovné spojenie svedkyne V. B., že žalovaný „nepil veľa“ naznačuje, že alkohol požíval. Uvedené konštatovanie je celkom vytrhnuté z kontextu a nesmeruje k preukázaniu spoluviny žalobkyne, ale skutočnosti, že žalovaný mohol byť počas jazdy pod vplyvom alkoholu. Bez ohľadu na výklad výpovede svedkyne V. B. pred dožiadaným súdom, žalobkyni nebolo zrejmé, akým spôsobom súd dospel k záveru, že „žalobkyňa v čase vzniku dopravnej nehody, resp. pred ňou musela mať vedomosť o tom, že žalovaný konzumoval alkoholické nápoje a s touto osobou nasadla do osobného motorového vozidla, hoc pri zákonom stanovenej nulovej tolerancii alkoholu u vodiča v prípade jazdy na motorovom vozidle mohla žalobkyňa vedieť, že alkohol požil, pokiaľ sedeli všetky tri pri spoločnom stole so žalovaným a jeho kamarátmi W. a Q.“. Ani jeden zo svedkov nikdy netvrdil, že by žalobkyňa mala mať vedomosť o požívaní alkoholu žalovaným pred spoločnou jazdou motorovým vozidlom. Samotná V. B. uviedla, že sa o požití alkoholických nápojov u žalovaného dozvedela až o mesiac po nehode. Aj v prípade, ak by V. B. videla žalovaného pred jazdou požívať alkoholické nápoje, neznamena to automaticky, že by to mala, alebo musela vedieť aj žalobkyňa. Na nijakom mieste vo svojej výpovedi V. B. netvrdí to, že by takú skutočnosť oznámila žalobkyni. Navyše, svedecké výpovede W. a Q. sú aj ako nepriame dôkazy absolútne nepoužiteľné. Nielen, že títo dvaja svedkovia na žiadnom mieste svojej výpovede netvrdia o vedomosti žalobkyne o požívaní alkoholických nápojov žalovaným, ale ich výpovede sú v rozpore nielen vzájomne voči sebe, ale aj jednotlivo ich vlastné staršie výpovede oproti vlastným novším. Obaja tiež priznali, že boli výrazne pod vplyvom alkoholu, čo dôveryhodnosť ich výpovede musí absolútne diskvalifikovať. Ak súd prvej inštancie vyčítal žalobkyni neprimeranú neopatrnosť v kontexte zistených udalostí, znamenalo by to, že by v rámci tohto výkladu mal byť neprimerane neopatrný každý spolujazdec akéhokoľvek vodiča motorového vozidla v dôsledku prijatia rizika spolujazdy. Žalobkyni tiež nebolo zrejmé, ako súd dospel ku konštatovaniu, že „tvrdenia právneho zástupcu žalobkyne, že neexistuje zavinenie žalobkyne, súd

považoval za nepreukázané.“. Od nikoho predsa nemožno spravodlivo požadovať, aby preukazoval reálnu neexistenciu určitej skutočnosti. Je to základná premisa negatívnej dôkaznej teórie, ktorá je dlhodobo akceptovaná judikatúrou najvyšších súdnych autorít. Z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 2682/2013 zo dňa 26.06.2014 vyplýva, že „skutočnosť preukazovanú len nepriamymi dôkazmi možno považovať za preukázanú vtedy, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov je možné bez rozumných pochybností nadobudnúť istotu (presvedčenie) o tom, že sa táto skutočnosť naozaj stala, „že je pravdivá“; nestačí, ak prichádza do úvahy len možnosť jej pravdivosti, jej (pravdepodobnosť)“. Súd prvej inštancie v rozpore s citovaným postavil svoj záver o spoluvine žalobkyne v súvislosti s vykonaným dokazovaním na určitej nepravdepodobnej možnosti, nie na istote. V kontexte skutočného obsahu dôkazov došlo k porušeniu formálnej logiky pri hodnotení dôkazov konajúcim súdom. Možno tiež konštatovať, že záver súdu prvej inštancie je v extrémnom nesúlade s vykonanými dôkazmi (ako príklad slúži konštatovanie súdu „slovné spojenie svedkyne V. B., že žalovaný ‘nepil veľa’ naznačuje, že alkohol požíval“, ktoré je celkom vytrhnuté z kontextu výpovede V. B., pričom aj také vytrhnuté konštatovanie môže vypovedať len o skutočnosti opitosti žalovaného, nie o vedomosti žalobkyne o jeho opitosti). Aj v prípade, ak by súd prihliadal na výpovede svedkov, nie je možné na ich základe preukázať, či práve žalobkyňa mala vedomosť o alkoholickom opojení žalovaného pred jazdou alebo nie (uvedené namietla žalobkyňa napríklad aj v písomnom podaní zo dňa 07.12.2017). S touto námietkou žalobkyne sa súd v odôvodnení nijakým spôsobom nevysporiadal. Žalobkyni nie je taktiež zrejmé, akým spôsobom súd prvej inštancie dospel k vyhodnoteniu jej spoluviny na škodovej udalosti vo výške 20 %. V tejto časti možno rozsudok okresného súdu považovať za nepreskúmateľný a arbitrárny, čím bolo porušené právo žalobkyne na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

9. Žalobkyňa ďalej vyslovila nesúhlas so závermi okresného súdu, pokiaľ ide o hodnotenie znaleckých posudkov MUDr. Gemeša a MUDr. Jablonického. V reakcii na predbežný právny názor vyslovený súdom dňa 10.10.2017 žalobkyňa v písomnom podaní zo dňa 07.12.2017 navrhla doplniť dokazovanie o ďalšie znalecké dokazovanie a tiež upovedomila konajúci súd, že v tejto veci predloží súkromný znalecký posudok. Súd podľa všetkého pripustil znalecké dokazovanie súkromným znaleckým posudkom v uvedených otázkach, o čom svedčí aj zrušenie a odročenie pojednávania z dôvodu predloženého žalobkyňou, že znalec doposiaľ neskompelizoval znalecký posudok napriek tomu, že na ňom pracuje. Žalobkyňa predložila súkromný znalecký posudok č. 12/2018 vypracovaný MUDr. Petrom Gémešom, podaním zo dňa 23.07.2018, v ktorom sa k nemu i podrobne vyjadrila a navrhla, aby súd v rámci bodového ohodnotenia jednotlivých poškodení zdravia vychádzal práve z tohto znaleckého posudku. Žalobný návrh bol špecifikovaný naposledy 20.07.2005 tak, že žalobkyňa žiadala, aby jej súd po vykonanom dokazovaní priznal 3.120.000,-Sk ako náhradu za bolesť a 2.052.000,- Sk ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Rozsudkom zo dňa 25.07.2007 súd právoplatne zamietol návrh žalobkyne v časti sumy 1.298.172,- Sk z dôvodu, že už zvýšil bodové ohodnotenie za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne vo výške 30-násobku. Vo zvyšku súd žalobe žalobkyne vyhovel (3.873.828,-Sk, t. j. 128.587,53 Eur), avšak na odvolanie žalovaného a vedľajšieho účastníka odvolací súd rozsudok v tejto časti zrušil a vrátil súdu na ďalšie konanie. V zmysle uvedeného teda sa do rozsudku okresného súdu v spore nerozhodlo o nároku žalobkyne na zaplatenie 128.587,53,- Eur. V podaní zo dňa 19.11.2018 žalobkyňa konštatovala, že predložila do spisu ako dôkaz súkromný Znalecký posudok č. 12/2018 MUDr. Petra Gémeša za účelom komplexného zhodnotenia výšky nárokov v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb. a ich mimoriadneho zvýšenia. Znalec v rámci riešenia svojej úlohy vypočítal súhrnné bodové ohodnotenie odškodnenia bolestného v súlade s vyhláškou č. 32/1965 Zb. účinnou v čase dopravnej nehody, pričom súhrnnú výšku bolestného ohodnotil na 2.861,25, čo by pri mimoriadnom zvýšení bodového ohodnotenia o 30-násobok predstavovalo sumu 85.478,49 Eur. V rámci riešenia svojej úlohy znalec vypočítal súhrnné bodové ohodnotenie odškodnenia bolestného v súlade s vyhláškou č. 32/1965 Zb. účinnou v čase dopravnej nehody, pričom súhrnnú výšku bolestného ohodnotil na 1400 bodov, čo by pri mimoriadnom zvýšení bodového ohodnotenia o 30-násobok predstavovalo sumu 41.824,33 Eur. Súhrn uvedených súm je nižší ako suma, ktorú žalobkyňa v konaní požaduje a ktorej priznanie doposiaľ v konaní nebolo súdom prvej inštancie zamietnuté.“ V kontexte uvedeného žalobkyňa nerozumela konštatovaniu okresného súdu, že „právny zástupca hoc žiadal, aby súd vychádzal z tohto posudku MUDr. Gémeša, neprispôobil tomu nielen skutkové tvrdenia, ale ani neupravil v tomto smere petit žaloby“. Súd prvej inštancie riadne neodôvodnil, prečo sa v otázke bodového hodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia priklonil k znaleckému posudku MUDr. Jablonického a nie k znaleckému posudku MUDr. Gémeša. V súvislosti s uvedeným tiež nebolo žalobkyni zrejmé, ako inak mala prispôobiť svoje tvrdenia novému posudku, než poukázaním na výšku bodového ohodnotenia na základe tohto znaleckého posudku a navrhovať súdu, aby v rámci bodového ohodnotenia bolestného a

sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal z tohto posudku. Tento posudok bol ku dňu rozhodovania súdu relatívne aktuálny a aktuálnejší ako posudok MUDr. Jablonického starý 13 rokov. Vyššie bodové ohodnotenie mohlo byť určené v dôsledku novších poznatkov medicínskej vedy, pričom súd má povinnosť rozhodovať podľa stavu v deň vyhlásenia rozsudku. Na objasnenie tejto otázky, ako aj v reakcii na námietky žalovaného a intervenienta v ich písomných podaniach žalobkyňa navrhla uskutočniť výsluch znalca MUDr. Gémeša za účelom vysvetlenia znaleckého posudku v rámci námietok intervenienta týkajúcich sa okamihu, kedy prvýkrát mohli byť jednotlivé namietané položky obodované, namietanej správnosti systematiky bodovania a námietky správnosti označovania jednotlivých položiek v znaleckom posudku, a to už v podaní zo dňa 28.08.2019, doručenom súdu dňa 16.09.2019. Pokiaľ okresný súd tvrdil, že znalecký posudok MUDr. Jablonického nebol nikým namietnutý, žalobkyňa zdôraznila, že nemala dôvod namietat, či argumentovať skutkovým záverom MUDr. Jablonického o jej zdravotnom stave. MUDr. Gémeš totiž v rámci znaleckého skúmania dospel k obdobným záverom ako MUDr. Jablonický, avšak jednotlivé poškodenia zdravia obodoval vo vyššej hodnote, prípadne iným spôsobom (a práve aj na otázku systematiky bodového hodnotenia mal byť znalec dopočutý tak, ako navrhovala žalobkyňa). Skutočnosť, že sa žalobkyňa stotožnila so skutkovými závermi posudku MUDr. Jablonického ešte neznamená, že sa stotožnila aj s výškou bodového hodnotenia jednotlivých poškodení zdravia. Tento nesúhlas dala najavo práve návrhom na zohľadnenie bodového hodnotenia, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúceho zo znaleckého posudku MUDr. Gémeša. Pokiaľ súd tvrdil, že právny zástupca žalobkyne neprispôsobil záverom znaleckého posudku petit, taký úkon zo strany žalobkyne ani nebol potrebný, keďže aktuálny petit nebol nijakým spôsobom viazaný na staršie posudky s bodovým ohodnotením. Žalobkyňa túto skutočnosť podrobne vysvetlila vo svojich písomných podaniach zo dňa 28.08.2019, ako aj zo dňa 19.11.2018. V časti posúdenia jednotlivých znaleckých posudkov a neuskutočnenia výsluchu znalca MUDr. Gémeša preto považovala žalobkyňa rozsudok okresného súdu za nepreskúmateľný. Z jeho odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie neskúmal znalecké posudky z materiálneho a formálneho hľadiska, neposudzoval ich na základe ich obsahu vo vzájomnej súvislosti, resp. nijakým spôsobom nedal relevantnú odpoveď, prečo považuje bodové ohodnotenie posudku MUDr. Jablonického za relevantné v porovnaní s bodovým ohodnotením bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v znaleckom posudku MUDr. Gémeša. Pokiaľ okresný súd odkázal na skutočnosť, že výška bodového ohodnotenia v posudku MUDr. Gémeša je niekoľkonásobne vyššia, ako pripúšťa vyhláška č. 32/1965 Zb., tento názor je založený na nesprávnom právnom posúdení. Vyhláška totiž v ustanovení § 7 ods. 2 obmedzuje výšku priznania bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia pre jedno poškodenie na zdraví. Z prílohy k tejto vyhláške je zrejme, že poškodením na zdraví sa rozumie jednotlivé samostatné poškodenie na zdraví, a nie viaceré poškodenia na zdraví vzniknuté pri jednej škodovej udalosti, ako to naznačil okresný súd. 10. Ďalej žalobkyňa argumentovala, že s ohľadom na objektívnu situáciu nepovažuje mimoriadne zvýšenie základných sadziieb, náhrad bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia za dostačujúce. Okresný súd nijakým spôsobom vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, z akého dôvodu by bolo žalobkyňou navrhované mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia na 80-násobok ani zvýšenie v predchádzajúcom zrušenom rozhodnutí na 30-násobok neprimerané. S konštatovaním súdu týkajúcim sa bolestného, žalobkyňa súhlasila. Avšak súd prvej inštancie v rámci posudzovania mimoriadneho zvýšenia základnej sadzby bolestného zrejme neprihliadol na ďalší aspekt tvrdený žalobkyňou a preukazovaný znaleckými posudkami, a to psychiatrom potvrdená psychickú labilitu a poúrazovú depresiu, ktorá sťažovala i pooperačnú a poúrazovú starostlivosť, čo je zrejme zo znaleckého posudku MUDr. Jablonického. V danej súvislosti žalobkyňa zároveň poukázala na potrebu širšieho ponímania komplikácií uvedených súdom a v tej súvislosti odkázala na svoje tvrdenia v podaní zo dňa 23.07.2018. MUDr. Jablonický v súvislosti s uvedeným poukázal na zápalové komplikácie a zároveň spôsob liečby žalobkyne označil za „mimoriadne bolestivý“, pričom taktiež upriamil pozornosť na „operačné výkony, ktoré nie sú zahrnuté v jednotlivých sadzbách (osteosyntéza chrbtice, luxácia acromio-klavikulárna, opakované punkcie a drenáž hrudníkovej dutiny vpravo)“. MUDr. Gémeš konštatoval, že vo všetkých prípadoch pooperačného obdobia, ktoré prekonala žalobkyňa, musela absolvovať veľmi komplikovanú pooperačnú liečbu a rehabilitáciu, ktorá bola sprevádzaná bolesťami vyžadujúcimi analgetickú liečbu. Aj v súčasnosti následky úrazu sú takého charakteru, že spôsobujú trvalé bolestivé stavy a výrazný diskomfort hlavne v oblasti mobility. 11. Žalobkyňa tiež uvádzala, že nie je žiaduce izolovať rozhodnutie len s ohľadom na matematickú výšku násobku mimoriadneho zvýšenia základnej sadzby, ale do úvahy je potrebné brať aj ten aspekt, že hodnota jedného bodu v zmysle vyhlášky účinnej v čase udalosti je 30,-Sk, a teda v dnešnom vyčíslení ani nie 1,00 Eur. Ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie je táto vyhláška vzhľadom na súčasné ekonomické a spoločenské pomery absolútne nepoužiteľná. Žalobkyňa nezapríčinila, že

sa táto vec nevyriešila od samotnej udalosti už po dobu 23 rokov, kedy aj výška sumy 30,- Sk mala nesporne oveľa vyššiu hodnotu, ako je tomu v súčasnosti. V konečnom dôsledku teda aj samotné mimoriadne zvýšenie základnej sadzby na 15-násobok v kontexte vyhlášky č. 32/1965 Zb., najmä v spojitosti s finančnou hodnotou jedného bodu, vyznieva nedostatočne. Suma priznaná ako náhrada škody na zdraví v časti bolestného bez zohľadnenia už poskytnutých plnení a bez zohľadnenia neexistujúceho spoluzavinenia žalobkyne vo výške 13.406,19 Eur predstavuje iba niečo málo nad 12-násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve za prvý štvrtrok 2020. Takáto suma objektívne nemôže upokojiť celkovú škodu žalobkyne, ktorá jej vznikla v súvislosti s bolesťami prekonávanými v dôsledku škodovej udalosti. Žalobkyňa sa stotožnila s názorom prvoinštančného súdu, pokiaľ ide o jeho úvahy ohľadom mimoriadneho zvýšenia základnej sadzby za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak nestotožnila sa už s jeho názorom, že v danom prípade neboli problémy psychického charakteru u žalobkyne preukázané. K tomu žalobkyňa uviedla, že takéto problémy vyplývajú aj z posudku MUDr. Jablonického, ako aj z posudku MUDr. Gémeša. Suma, ktorá jej bola priznaná v prípade náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bez jej spoluzavinenia a už bez započítaných plnení vo výške 12.771,36 Eur, netvorí ani len 12-násobok priemernej mzdy zamestnanca národného hospodárstva za prvý štvrtrok 2020 a táto by jej nestačila ani na pokrytie ročných nákladov spojených s komplikáciami vyplývajúcimi zo sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku škodovej udalosti. Také nízke odškodnenie možno vzhľadom ku všetkým komplikáciám konštatovaným aj súdom prvej inštancie považovať za absurdné.

12. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania, odvolateľka poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.12.2017 sp. zn. 10Co/191/2017 a konštatovala, že v danom prípade nemal súd prvej inštancie postupovať podľa ustanovenia § 257 CSP, keďže žalobkyňa bola v základe svojho nároku úspešná a mal preto vychádzať z ustanovenia § 255 CSP. V zmysle uvedeného mala byť za plne úspešnú považovaná žalobkyňa a uvedené malo byť aplikované aj pre prípad trov štátu.

13. Intervenient v rade 1/ vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa nestotožňuje s odvolaním žalobkyne. Mal za to, že okresný súd správne právne posúdil vec, keď zohľadnil spoluvinu žalobkyne a neprihliadol na súkromný znalecký posudok znalca MUDr. Gémeša. Rovnako súhlasil s priznaním 15-násobku mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci, a preto navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

14. Ďalšie podania neboli v odvolacom konaní zo strany subjektov sporu predložené.

15. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie vo výroku II. o čiastočnom zamietnutí žaloby ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v závislých výrokoch III. a IV. o trovách konania, vrátane trov štátu podľa § 388 CSP zmenil spôsobom vyjadreným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

16. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o rozhodnutie o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v meritórnej časti odvolacieho prieskumu obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

17. V rámci reakcie na odvolaciu argumentáciu žalobkyne formulovanú v opravnom prostriedku sa odvolací súd v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami okresného súdu. Zároveň krajský súd poukazuje na zodpovednosť žalobkyne za obsahové vymedzenie odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať princíp viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní zároveň nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na taký, ktorý má rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostal sporný, alebo je to nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie tvoria

jeden celok, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

18. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

19. Odvolateľka vymedzila odvolacie dôvody tak, že namietala závery okresného súdu o ustálení rozsahu jej spoluviny na škodu, nesúhlasila tiež s odmietnutím posudku MUDr. Gémeša a jeho následného výsluchu v spore, odkazovala aj na nedostatočný rozsah mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a napokon nesúhlasila s postupom súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Odvolací súd na základe takto vymedzených námietok obmedzil odvolací prieskum napadnutého rozsudku len na otázky vymedzené žalobkyňou a neprihliadal na iné prípadne pochybenia súdu prvej inštancie.

20. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

21. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP).

22. Spôsob a rozsah prejednávania sporu je determinovaný petítom žaloby a skutkovými tvrdeniami sporových strán. Žalobca či žalovaný nemôže bez predchádzajúceho tvrdenia viesť dokazovanie spôsobom smerujúcim k objasneniu skutočností, ktoré doposiaľ neboli nijako prezentované. Ak sporová strana neponúkne súdu žiadne tvrdenie, ale toto sa snaží nahradiť dôkazom, ide postup, ktorý aktuálne procesná úprava nepripúšťa (§ 132 ods. 2 CSP), čím sa zvyšuje zodpovednosť strany sporu za logickú a konštruktívnu argumentáciu, a to najmä v situácii, ak túto prezentuje advokát.

23. Pre prípad vzniku škody na zdraví zakotvuje Občiansky zákonník v ustanoveniach § 444 až § 449a jednotlivé nároky, ktoré si môže poškodený uplatniť voči škodcovi. Týmito nárokmi sú náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za stratu zárobku, náhrada za stratu dôchodku, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, náhrada nákladov účelne vynaložených na liečenie a náhrada pohrebných nákladov. Vo všeobecnosti platí, že aj pri danom type náhrady škody platí znenie § 441 Občianskeho zákonníka regulujúce zavinenie poškodeného.

24. Podrobná úprava určovania výšky odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je predmetom úpravy vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia; pre uplatnenie tohto nároku v dôsledku úrazu alebo iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené po 31.07.2004, a ak ide o chorobu z povolenia z takej choroby, ktorá bola zistená po tomto dátume, platia príslušné ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za

sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na to, že škodová udalosť, z ktorej si žalobkyňa uplatňuje v spore nároky vznikla za účinnosti vyhlášky č. 32/1965 Zb., venoval odvolací súd pozornosť výkladu jej relevantných ustanovení.

25. Odškodnenie za bolesť sa poskytuje za bolesti spôsobené poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním následkov, a to podľa zásad a sadzieb stanovených v prílohe vyhlášky č. 32/1965 Zb. (§ 2 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb.). Nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno poškodenému priznať podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

26. Pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku (§ 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 10 vyhlášky č. 32/1965 Zb.). Ustanovenie § 7 ods. 1 citovanej vyhlášky v znení účinnom do 31.03.1999 výšku odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia určuje sumou 30,- Sk za jeden bod. Celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 120.000,- Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 36.000,- Sk, a to ani s pripočítaním odškodnenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky (zvýšenie vykonané v rámci znaleckého posudku). V zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky v celkom výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie primerane zvýšiť, a to aj nad ustanovené najvyššie výmery odškodnenia.

27. Predpokladom primeraného zvýšenia čiastky zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vytvorenie záveru, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Mimoriadne zvýšenie základnej sumy odškodnenia je možné zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vykonanie zvýšenia základného bodového ohodnotenia oboch zmienených nárokov - bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je možné len individuálnou analýzou osobitne vo vzťahu ku každému nároku. Inak povedané, existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa uvedeného ustanovenia neznamená zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak.

28. Pri rozhodovaní o spoluzavinení žalobkyne sa súd druhej inštancie stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, ktorý odkázal na znenie § 441 Občianskeho zákonníka a v podrobnostiach poukázal na výsluchy jednotlivých svedkov (V. B., W. a Q.), ktorí ako jediní mohli ponúknuť súdu obraz o tom, čo sa stalo v kritický večer pred škodovou udalosťou, z ktorej žalobkyňa uplatňuje svoje nároky v tomto spore. Z dokazovania vykonaného okresným súdom i jeho rozhodnutia vyplynulo, že pokiaľ ide o výsluch V. B., táto pred dožiadaným súdom uviedla, že žalovaný „nepil príliš veľa alkoholu“, čo podľa názoru odvolateľky bolo vytrhnuté z kontextu. Faktom je, že svedkyňa v tej istej výpovedi tiež uviedla, že „ani počas jazdy mi nebolo známe, že by bol odporca vôbec niečo pil“. Formulácie, ktoré použila označená svedkyňa preto nevykazovali dostatočnú výpovednú hodnotu pre posúdenie toho, či bol alebo nebol žalovaný opitý a či o tejto okolnosti mohla mať vedomosť žalobkyňa, preto ich bolo nutné hodnotiť v spojitosti s ostatnými vykonanými dôkazmi - výsluchmi svedkov W., Q. a samotného žalovaného, čo aj súd prvej inštancie následne učinil. Z hľadiska dôveryhodnosti označených svedkov považoval odvolací súd za nutné poukázať na fakt, že ich výpovede boli realizované až trikrát (v tomto konaní dvakrát a raz v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 16C/123/2006). Práve v spomínanom konaní na Okresnom súde Žilina, boli svedkovia W. a Q. vypočutí z časového hľadiska najskôr (v roku 2008), ich výpovede v aktuálnom konaní boli realizované v roku 2009 (W. a Q.), 2014 (W.) a 2015 (Q.). Všetci potvrdili, že pili, že pil aj žalovaný a že dokonca pili aj dievčatá (žalobkyňa, svedkyňa V. B., vtedy T. a ďalšia ich kamarátka, ktorá pri nehode zahynula). V roku 2008 v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 16C/123/2006 bol vypočutý aj žalovaný T. G., ktorý sa

k spornej otázke vyjadril rovnako, hoci rozporne s jeho výpoveďou z trestného konania, čo aj vysvetlil, keďže ako obvinený mal v trestnom konaní záujem na zlepšení svojho procesného postavenia. Pokiaľ v aktuálnom konaní boli vypočutí svedkovia W. a Q. a v ich výpovediach sa vyskytli čiastkové nesúlady (v otázke, či dievčatá tancovali, že nepoznávali žalobkyňu a pod.), uvedené nebolo pre posúdenie relevantné najmä s ohľadom na skutkový stav zistený v trestnom konaní a v skoršom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina. Okresný súd oboznámil v priebehu konania aj výpoveď žalovaného z prípravného konania (29.04.1997), ktorá potvrdzuje, že žalovaný bol v kritickom čase v Ria bare, že sa tam stretol s tromi dievčatami a že tieto tri dievčatá následne viezol domov. Z výsluchov v aktuálnom konaní vyplýva, že svedkovia W. a Q. strávili daný večer so žalovaným, preto nie je na mieste vôbec spochybňovať fakt, že uvedená skupina sa pred dopravnou nehodou stretla v bare a ťažko pripísať najdôležitejší význam výpovediam svedkov z roku 2014 a 2015 (17-18 rokov po dopravnej nehode), ktorí si už nemohli pamätať na každý detail udalosti a dokonca si nepamätali ani samotnú žalobkyňu. Podstatná línia udalostí je však z pohľadu odvolacieho súdu zrejmá - žalobkyňa s kamarátkami a žalovaný so svojimi kamarátmi strávili istý čas v bare predtým než došlo ku škodovej udalosti, pričom je evidentné, že všetci pili alkoholické nápoje (svedkyňa B., predtým T., v trestnom konaní uviedla, že vypila dva čaje s rumom - vid' rozsudok Okresného súdu Žilina vo veci 16C/123/2006). Je pravdou, že pre ustálenie spoluviny žalobkyne nepostačovala výpoveď svedkyne V. B.; v spore však boli produkované ďalšie výpovede, ktoré priamo potvrdili, že žalobkyňa sedela pri stole so žalovaným, že celá skupina pila alkohol, z čoho logicky vyplýva, že musela mať vedomosť o požívaní alkoholu žalovaným. Pokiaľ na základe takto zisteného skutkového stavu okresný súd ustálil spoluzavinenie žalobkyne v rozsahu 20 %, toto možno považovať za minimálny podiel, keďže v obdobných prípadoch treba uvažovať o zavinení až v rozsahu 50 % (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 30.09.2009 sp. zn. 25Cdo 2451/2007).

29. K námietkam týkajúcim sa nutnosti použitia „novšieho“ posudku MUDr. Gémeša krajský súd uvádza, že z hľadiska výsledkov dokazovania a obstarania znaleckého posudku MUDr. Jablonického nebol dôvod akceptovať novší posudok, resp. pristúpiť k výsluchu MUDr. Gémeša s argumentom, že tento posudok vychádza „z novších poznatkov medicínskej vedy“. Krajskému súdu nebolo jasné, o aké novšie a aktuálnejšie poznatky sa jednalo. Zároveň na tomto mieste pripomína, že posudok bol predložený žalobkyňou za účinnosti Civilného sporového poriadku a bolo preto na sporovej strane, aby produkovala tvrdenia, ktoré by odôvodnili potrebu vykonania nového znaleckého posudku. Nie je možné akceptovať argumentáciu, že žalobkyňa sa fakticky nedomáhala vyššej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a že tu nebolo nutné „prispôbiť“ skutkové tvrdenia. V tomto smere krajský súd zdôrazňuje, že každý uplatnený nárok je nutné odôvodniť skutkovým tvrdením, na ktoré má nadväzovať dôkaz podporujúci toto tvrdenie, pokiaľ mieni strana dosiahnuť úspech v spore. Opačný postup je neprípustný, teda nie je možné pripustiť dôkaz bez toho, aby tento nadväzoval na skutkové tvrdenie. V tomto smere žalobkyňa mohla využiť svoje procesné oprávnenia a v nadväznosti na nový dôkaz produkovať nové skutkové tvrdenia, z ktorými by sa súd vysporiadal. V režime procesnej úpravy Civilného sporového poriadku nemožno požadovať od súdu aby sám prispôboval obsah dôkazu jednotlivým skutkovým tvrdeniam, pretože uvedené je zodpovednosťou strany a táto je povinná prísť s tvrdeniami a identifikovať dôkaz, ktorý tvrdenie potvrdzuje. Uvedeným postupom sa žalobkyňa neriadila, zjavne očakávala, že skôr formulovaný petit žaloby bude postačujúci na to, aby si vo vzťahu k nemu súd vo vlastnej réžii adaptoval výsledky novšieho znaleckého posudku na skôr formulovaný petit (podanie zo dňa 18.04.2005), čo nie je prípustné. Inak povedané, úplne iný (podstatný) dôkaz, hoci potvrdzujúci výslednú sumu uplatneného peňažného nároku, nemožno vziať na zreteľ, pokiaľ sporová strana dostatočne nevysvetlila dôvody predloženia a prípadného akceptovania tohto dôkazu v kontexte so skutkovým stavom prejednávaným v spore. Následne pri odvolacom prieskume preto nebol ani dôvod venovať pozornosť procesnému postupu súdu, ktorý podľa názoru žalobkyne akceptoval nové znalecké dokazovanie, keď odročil pojednávanie. Uvedená situácia eventuálne vytvárala možnosť prijatia nového dôkazu, nie však bez produkovania potrebných skutkových tvrdení, ako vysvetlil odvolací súd vyššie. Na uvedenom názore odvolacieho súdu nemôže nič zmeniť ani argumentácia žalobkyne formulovaná v podaniach zo dňa 19.11.2018 a 28.08.2019, ktoré procesne neuchopili podstatnú zmenu základu žalobného nároku i požadovaného mimoriadneho zvýšenia uplatnených náhrad, ani spojitost' s petitom žaloby. Jednoduchý fakt, že novší posudok bol pre žalobkyňu výhodnejší a odkaz na jeho obsah bol z pohľadu odvolacieho súdu nedostatočný pre jeho akceptovanie.

30. Aj v otázke mimoriadneho zvýšenia požadovaných náhrad za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia považoval krajský súd postup súdu prvej inštancie za správny. Na zdôraznenie správnosti tohto názoru poukazuje na rozsiahlu rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky (ako

aj Českej republiky s totožnou právnou úpravou formulovanou vo vyhláske č. 32/1965 Zb.). V sporoch vedených na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 6Co/266/2008 a 6Co/210/2015 odvolací súd skúmal najťažšie prípady poškodenia zdravia; v prvom uvádzanom spore sa sudy zaoberali ťažkými degeneratívnymi zmenami v chrbtici poškodenej, ktoré mohli viesť kedykoľvek k okamžitému ochrnutiu všetkých štyroch končatín, a preto ustálili mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 15-násobok, v druhom prípade utrpel poškodený ťažké poškodenie zdravia v podobe mentálnej retardácie (IQ 47), čo viedlo k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 35-násobok, náhrada bolestného zvýšená nebola. Najvyšší súd Českej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 21Cdo 2115/2000 považoval za správne závery vo vzťahu k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 10-násobok vo vzťahu k osobe, ktorá utrpela popáleniny na 70% tela vo veku 22 rokov, pričom došlo u nej aj k popáleniu dýchacích ciest. Najvyšším súdom Českej republiky bolo v ďalšom konaní (sp. zn. 25Cdo 1169/2000) konštatované zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade úplnej straty videnia na jedno oko a hrozby straty videnia na druhé oko s nemožnosťou vykonávať doterajšie povolanie v rozsahu 4-násobku. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/438/2011 konštatoval potrebu zvýšenia základnej náhrady bolestného na 7-násobok a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 5-násobok v prípade poškodenej, ktorá utrpela zranenia ako 16-ročná, pričom bol u nej diagnostikovaný traumaticko-hemoragický šok ťažkého stupňa, otras mozgu stredného stupňa, pomliaždenie brucha, zlomenina štvrtého a piateho rebra vpravo, zlomenina zápästnej časti vretennej kosti vľavo s posunom kostných úlomkov, luxačná zlomenina lakťa vpravo, zlomenina lopaty panvy s centrálnou luxáciou hlavy stehennej kosti vpravo, rany v oblasti kolena vľavo s poškodením vnútorného postranného väzu ľavého kolena. Podľa vyjadrenia znalca sa uvedená osoba nachádzala na hranici života a smrti. V prípade úrazu 34-ročnej baletky, ktorá stratila možnosť vykonávať svoje povolanie Okresný súd Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/209/2003 konštatoval potrebu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 7-násobok. Rozhodnutie bolo potvrdené v odvolacom konaní. Najvyšší súd Českej republiky považoval za opodstatnené zvýšenie základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu dvojnásobku u žalobkyne, u ktorej došlo k poškodeniu zdravia vo veku 41 rokov s trvalými následkami vyplývajúcimi z poúrazového obmedzenia hybnosti krčnej chrbtice, bolestí ľavej ruky a straty jej citlivosti a ťažkostí s bedrovým kĺbom. Žalobkyňa nemôže v ruke udržať ťažšie predmety, ale ani hrnček či tanier, má ťažkosti pri dlhšej chôdzi, je obmedzená v športovaní, ktorému sa venovala rekreačne, pri práci v záhradke a v domácnosti, trpí bolesťami hlavy. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/182/2010 zo dňa 24.02.2011 vyplýva potreba zvýšenia mimoriadnych náhrad na 5-násobok (bolestné) a 10-násobok (sťaženie spoločenského uplatnenia) v prípade poškodeného, ktorý utrpel mnohopočetné zranenia ohrozujúce život a hemoragický šok spôsobený stratou krvi, musel absolvovať bolestivé preväzy, v súvislosti s fraktúrou sánky mal problémy s prijímaním potravy, mal pomliaždený mozog na pravej strane, zlomeninu hrudnej kosti, utrpel prasknutie lebky na ľavej strane a pomliaždenie pľúc, prekonal zápal pľúc, sepsu, musel absolvovať viacero operácií, bola mu amputovaná ľavá dolná končatina v stehne, od januára 2003 je v starostlivosti psychiatra pre depresívne stavy. Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom spore vedenom pod sp. zn. 5Cdo/49/2012 konštatoval v rozsudku zo dňa 28.11.2013 opodstatnenosť zvýšenia náhrady za bolesť na 10-násobok a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 15-násobok v prípade žalobcu, ktorý utrpel najťažšiu formu úrazového poškodenia - polytraumu (poškodenie 2 orgánových systémov ohrozujúcich život) a trieštivú zlomeninu stehennej kosti, ktorej spôsob liečby bol bolestivý, keďže mal operačne otvorenú kosť a do bedrovej kosti do stehennej dutiny mal zavedený cudzí materiál na dobu cca 1 roka. Okrem trvalých duševných porúch trpel žalobca trvalými somatickými poruchami, z ktorých za najzávažnejšie bolo porušenie funkcie zažívacích orgánov, vyžadujúcich vysokohodnotnú diétu, ktorú však pre nedostatok finančných prostriedkov nemohol dodržiavať. V dôsledku úrazu má skrátenú končatinu, je trvale nútený používať barle a jeho stav si vyžaduje opateru inou osobou. Potrebuje pomoc pri obliekaní, dennej hygiene a následky úrazu znamenali nemožnosť vykonávať profesiu, ktorú si vybral.

31. V aktuálne prejednávanom spore okresný súd zohľadnil dlhodobé bolesti, ktoré žalobkyňa utrpela v priebehu liečby, pričom vychádzal z bodového hodnotenia náhrady za bolesť ustáleného MUDr. Jablonickým, ktorý sám v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 vyhlásky č. 32/1965 Zb. vykonal zvýšenie v rámci svojej kompetencie. Žalobkyňa v rámci odvolacej argumentácie aj v kontexte existujúcej judikatúry nevysvetlila dôvody zvýšenia požadovaných náhrad nad 15-násobok stanovený súdom prvej inštancie. V zrušujúcom uznesení zo dňa 09.07.2008 sp. zn. 6Co/127/2008 krajský súd uviedol, že „zvýšenie nároku je možné aplikovať len výnimočne, pri stanovení bolestného, zvlášť je to možné len

ojedinele, najmä keď poškodený trpí zvlášť mučivými útrapami alebo mučivými stavmi, prípadne je obzvlášť citlivý, nemožno tmiť bolesť medikamentóznou liečbou a podobne. Netreba zabúdať na to, že už samotná vyhláška prikazuje pri hodnotení nárokov zohľadniť rozsah poškodenia, charakter zranení a zákrokov, vek, pohlavie, a podobne. Samotná bolesť predstavuje nepríjemný pocit alebo emocionálny zážitok spojený so skutočným alebo potencionálnym poškodením tkaniva alebo popisovaný termínmi takéhoto poškodenia. Vnímanie a tolerancia bolestí je individuálna a je silne ovplyvnená psychickým stavom jednotlivca. Preto pri hodnotení bolesti si súd musí ujasniť aj to, či sa jedná o neuropatickú bolesť, psychogénnu bolesť, a to najmä z dôvodu, že určité druhy bolesti je možné tmiť podávaním liekov, teda poškodený ich vníma iba obmedzene. Zároveň si súd pri posudzovaní bolesti musí ujasniť, akými bolesťami trpel poškodený pri poranení, ako sa prejavili bolesti po lekárskech zásahoch, či boli podávané lieky na tlmenie bolesti a či vôbec bolo možné bolesť tmiť, účinnosť liekov a podobne. Preto pri stanovení náhrady za bolesť, vrátane jej zvýšenia, súd musí vychádzať z odborných zistení, nie svojej úvahy“. V danej veci vychádzal súd zo záverov znalca MUDr. Jablonického, ktorý v rámci hodnotenia bolestného pristúpil k zvýšeniu konkrétnych posudzovaných položiek. Z jeho posudku, a ani z iných vykonaných dôkazov nevyplýva možnosť súdu zvýšiť bodové hodnotenie bolestného nad rozsah stanovený súdom prvej inštancie. V ďalšom zrušujúcom uznesení zo dňa 29.11.2013 sp. zn. 6Co/132/2013 krajský súd vysvetlil, že pri zvyšovaní náhrady za bolesť je neprípustné prezentovať všeobecné úvahy o „utíšovaní bolesti“, „odkázanosti na pomoc zdravotníckeho personálu“, či „utrpenia úrazu v mladom veku“. Faktom totiž je, že v prípade bolestného je dôvodné vychádzať z náhrady stanovenej znalcom, ktorá môže byť zvýšená na základe relevantných kritérií vysvetlených predovšetkým v uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/127/2008. V podanom opravnom prostriedku odvolateľka poukázala na jednotlivé liečebné úkony a znalcom MUDr. Jablonickým konštatovanú „mimoriadnu bolestivosť“. Takto vymedzené dôvody však aj podľa úsudku súdu druhej inštancie nie sú spôsobilé potvrdiť relevantnosť požiadavky žalovanej v posudzovanej otázke. Pokiaľ žalobkyňa odkazovala aj na posudok MUDr. Gémeša a na jeho závery o „komplikovanej pooperačnej liečbe a rehabilitácii“ k uvedenému odvolací súd len stručne poukazuje na svoj vyššie formulovaný záver o neakceptovaní daného posudku.

32. K mimoriadnemu zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia krajský súd predovšetkým odkazuje na bohatú judikatúru, ktorá bola objasnená v odseku 30. tohto rozsudku. V prípade následkov dopravnej nehody, ktoré utrpela žalobkyňa v konkrétnom prípade, možno v zmysle uvádzanej judikatúry bez pochyb konštatovať, že 15-násobné zvýšenie uplatnenej náhrady predstavuje hornú hranicu takéhoto zvýšenia, (ktorú bolo vhodné priznať najmä s ohľadom na vek žalobkyne v čase úrazu); v spore neboli tvrdené a preukázané tak významné následky v živote žalobkyne, ktoré by mohli konštatovať zvýšenie náhrady v rozsahu požadovanom v odolaní. Navyše žalobkyňa v odvolaní iba popísala obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom však nevzniesla konkrétne odvolacie námietky, v rozsahu ktorých by mohol odvolací súd uvažovať o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v ňou požadovanom rozsahu (nespresnila, či má súd uvažovať o 30-násobku, či 80-násobku - v zmysle naposledy pripustenej zmeny žaloby na základe uznesenia zo dňa 03. 05. 2005 požadovala zvýšenie na 80-násobok, v neskoršom podaní zo dňa 19. 11. 2018 odkázala na „aktuálnejší“ posudok MUDr. Gémeša a žiadala už len 30-násobok).

33. V rámci posudzovania podmienok pre mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia treba prisvedčiť argumentom žalobkyne, že MUDr. Jablonický skutočne poukázal na psychickú labilitu a poúrazovú depresiu žalobkyne, čo sťažovalo liečbu, táto okolnosť sama o sebe však z hľadiska hodnotenia podmienok pre mimoriadne zvýšenie požadovaných náhrad nemala potrebnú relevanciu. Nebolo celkom jasné, ako presne zasiahli tieto skutočnosti do života žalobkyne, pokiaľ súd uvažuje o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. či táto okolnosť znamenala aj potrebu liečby, čo by bolo relevantné pre posudzovanie náhrady za bolesť (táto bola z pohľadu odvolacieho súdu stanovená v rozsahu prevyšujúcom obvykle priznávané náhrady v súdnych sporoch). Aj k uvedenému mala produkovať odvolacie argumenty žalobkyňa, čo však neučinila.

34. Pokiaľ odvolateľka poukázala na to, že súd neodôvodnil neprípustnosť mimoriadneho zvýšenia základných sadziieb náhrad na 30-násobok, resp. 80-násobok, k uvedenému krajský súd uvádza, že súd prvej inštancie vysvetlil svoj postup pri ustálení potreby zvýšenia týchto náhrad na 15-násobok, k čomu odvolací súd poukázal na judikatúru súdov Českej i Slovenskej republiky. Ustálená rozhodovacia činnosť v súvislosti s aplikáciou § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. zjavne neumožňuje poskytnúť žalobkyňi

rozsiahlejšiu mieru náhrady; iným postupom by došlo k porušeniu pravidla vyjadreného v článku 2 ods. 2 Základných princípov CSP.

35. K tvrdenej zastaranosti vyhlášky považuje odvolací súd reagovať slovami Najvyššieho súdu ČR vyslovenými v rozsudku sp. zn. 21Cdo 2115/2000 zo dňa 22.11.2001: „Ak dovolateľ namieta, že odvolací súd nezahrnul do rámca svojich úvah okolnosť, že 'samo chápanie náhrady podľa vyhl. z polovice 60. rokov je zastarané', potom opomína, že súdu neprislúcha oprávnenie zvýšením odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, za 'využitia' hľadísk stanovených doterajším právnym predpisom, anticipovať - ??dôsledne vzaté - potrebnosť aj obsah eventuálnej novej právnej úpravy a tak nahradzovať činnosť zákonodarcu.“

36. Pokiaľ však ide o rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd nepovažoval úvahy okresného súdu prezentované v napadnutom rozhodnutí za správne, a uzavrel, že pre daný prípad nie je možné aplikovať výlučne princíp úspechu vo veci.

37. Dôvodová správa k ustanoveniu § 249 CSP (ktoré v platnom a účinnom znení zákona figuruje ako § 255 CSP) uvádza, že „v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške“. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo), alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“.

38. Je teda zrejmé, že neúspech žalobkyne nemohol vziať súd do úvahy v tej časti, ktorá sa týkala stanovenia výšky náhrady za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, ale len v časti jej základu. Z vyššie uvádzaných úvah vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o čiastočnom zavinení žalobkyne v rozsahu 20 %. Potom aj jej úspech (neúspech) mohol hodnotiť len v spojitosti s týmto záverom. Ak teda žalobkyňa dosiahla úspech v základe svojho nároku v rozsahu 80 % a neúspech (zodpovedajúci jej zavineniu) v rozsahu 20 %, potom jej čistý úspech v konaní predstavuje 60 %, čo znamená aj jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 %. Nárok žalobkyne na náhradu trov konania sa tak opiera o ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, pokiaľ ide o základ uplatneného nároku a o ustanovenie § 255 ods. 2 CSP, pokiaľ ide o zvýšenie požadovaných náhrad, ktoré boli závislé od znaleckých posudkov a úvahy súdu.

39. Pri formulácii týchto záverov týkajúcich sa výkladu ustanovenia § 255 ods. 2 CSP vychádzal súd aj z rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/188/2016 zo dňa 28. 09. 2016 a sp. zn. 6Co/274/2017 zo dňa 31. 01. 2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 zo dňa 13. 12. 2017, ako aj Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 399/2019 a sp. zn. I. ÚS 56/2017.

40. Pokiaľ ide o subjekt povinný nahradiť trovy konania žalobkyne, za tento treba nepochybne považovať žalovaného a tiež intervenienta v rade 1/, ktorý vstúpil do konania (ako vedľajší účastník) na základe podania zo dňa 15.07.2003 a následne po zmene procesnej úpravy podaním zo dňa 10.10.2017. Na základe podania zo dňa 10. 10. 2017 nevstúpila do konania spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., čo vyplýva z obsahu listiny, táto len zastupovala Slovenskú kanceláriu poisťovateľov. Chybné vyhodnotenie podaní intervenienta sa prejavilo aj v následnom uznesení zo dňa 27.02.2018 o pripustení vstupu spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. ako intervenienta a v následnom zamietnutí sťažnosti voči tomuto uzneseniu, čo následne riešila Slovenská kancelária poisťovateľov novým oznámením vstupu do konania podaním zo dňa 27.08.2019. Zmätočný postup súdu prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd tak, že za relevantný považoval vstup intervenienta v rade 1/, ktorý má niesť zodpovednosť za trovy vzniknuté žalobkyne, pretože svojím aktívnym postupom v spore sa podieľal na ich vzniku. Aktuálna procesná úprava síce neobsahuje žiadne regulácie ohľadom zodpovednosti intervenienta za neúspech ním podporovanej strany sporu, z rozhodovacej činnosti súdov

Slovenskej republiky však vyplýva možnosť priznania náhrady trov konania intervenientovi, z čoho treba vyvodiť aj opačnú možnosť - kedy takýto subjekt bude zaviazaný na ich náhradu (§ 255 ods. 1, 2 CSP per analogiam). V prípade intervenienta v rade 2/ súd nemohol uvažovať o jeho povinnosti nahradiť akékoľvek trovy, keďže jeho vstup do sporu bol výsledkom nesprávneho posúdenia podaní Slovenskej kancelárie poisťovateľov zo strany súdu prvej inštancie.

41. V zmysle pomeru úspechu a neúspechu sporových strán rozhodol krajský súd aj o rozdelení zodpovednosti žalobkyne a žalovaného (ako aj intervenienta v rade 1/) za trovy vzniknuté štátu ešte v režime procesnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku, na ktoré má štát nárok v zmysle § 255 ods. 2, § 259 CSP, ako aj článku 4 ods. 2 Základných princípov CSP. Je zjavné, že po zmene procesnej úpravy v právnej úprave absentuje regulácia trov štátu, ktoré neboli pokryté preddavkom, tak ako to malo na mysli ustanovenie § 148 OSP. Z uvedeného dôvodu pre absenciu výslovnej právnej úpravy a rešpektujúc vlastnú rozhodovaciu prax (napríklad uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/110/2018 zo dňa 20.11.2019) odvolací súd rozhodol spôsobom vyjadreným vo výroku tohto rozsudku. Žalobkyňa je povinná niesť zodpovednosť za trovy štátu v rozsahu 20 % a žalovaný solidárne s intervenientom v rade 1/ v rozsahu 80 %.

42. Vo zvyšnej časti, nenapadnutej odvolaním, (t.j. vo výroku I.) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

43. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).